

IV

(Upplysningar)

UPPLYSNINGAR FRÅN EUROPEISKA UNIONENS INSTITUTIONER, BYRÅER
OCH ORGAN

RÅDET

Rådets slutsatser den 19 november 2010 om utbildning för hållbar utveckling

(2010/C 327/05)

EUROPEISKA UNIONENS RÅD

SOM BEAKTAR:

EU:s strategi för hållbar utveckling som först antogs i Göteborg 2001⁽¹⁾ och sedan reviderades 2006 och 2009⁽²⁾ och som tillhandahåller en ram för en långsiktig hållbarhetsvision där ekonomisk tillväxt, social sammanhållning och miljöskydd går hand i hand och som framhåller utbildningens centrala roll som en förutsättning för att främja ett ändrat beteende och förse alla medborgare med den viktiga kompetens som krävs för att nå hållbar utveckling,

Förenade nationernas årtionde för utbildning för hållbar utveckling (2005–2014), som syftar till att införliva principer, värderingar och praxis när det gäller hållbar utveckling med alla aspekter av utbildning och lärande⁽³⁾, samt Unescos världskonferens 2009 i Bonn om utbildning för hållbar utveckling där man i slutförklaringen slog fast att investeringar i sådan utbildning är en investering för framtiden och, i vissa fall, en livräddande åtgärd⁽⁴⁾,

Europaparlamentets och rådets rekommendation av den 18 december 2006 om nyckelkompetenser för livslångt lärande⁽⁵⁾ som uppmanar medlemsstaterna att se till att varje enskild medborgare har de nyckelkompetenser som behövs för att på ett flexibelt sätt kunna anpassa sig till en snabbt föränderlig och tätt sammanlänkad värld; de åtta nyckelkompetenserna är ömsesidigt stödande och underbyggs av färdigheter som kritiskt tänkande, problemlösning, kreativitet, initiativförmåga och beslutsfattande som alla är väsentliga för att

uppnå målen i fråga om hållbar utveckling; i detta sammanhang är grundläggande vetenskaplig och teknisk kompetens liksom social och medborgerlig kompetens av särskild relevans,

den strategiska ramen för europeiskt utbildningssamarbete (*Utbildning 2020*)⁽⁶⁾ där det betonas att utbildning är av avgörande betydelse när det gäller att möta de många socioekonomiska, demografiska, miljömässiga och tekniska utmaningar som Europa och dess medborgare står inför i dag och kommer att stå inför under kommande år,

Europa 2020-strategin för sysselsättning och tillväxt⁽⁷⁾ vars syfte är att göra EU till en smart och hållbar ekonomi för alla, med hög sysselsättning, produktivitet och social sammanhållning och där utbildning framhålls som ett viktigt bidrag,

ANSER ATT:

1. Europeiska unionen under 2000-talet står inför en rad utmaningar med inbördes koppling, däribland de ekonomiska och sociala konsekvenserna av den globala finansiella krisen, klimatförändringar, minskande vatten- och energiresurser, krympande biologisk mångfald, hot mot livsmedelstryggheten och hälsorisker,
2. alla europeiska medborgare i en ständigt föränderlig värld bör utrustas med den kunskap, de färdigheter och den inställning som behövs för att förstå och hantera den moderna tillvarons utmaningar och komplexitet och beakta miljörelaterade, sociala, kulturella och ekonomiska konsekvenser, och samtidigt ta sitt globala ansvar,

⁽¹⁾ Europeiska rådets slutsatser av den 15–16 juni 2001 (SN 200/01).

⁽²⁾ Dok. 10917/06 och 16818/09.

⁽³⁾ www.unesco.org/eu/esd

⁽⁴⁾ www.esd-world-conference-2009.org

⁽⁵⁾ EUT L 394, 30.12.2006.

⁽⁶⁾ EUT C 119, 28.5.2009.

⁽⁷⁾ Europeiska rådets slutsatser av den 25–26 mars 2010 (EUCO 7/1/10 REV 1).

3. rapporten *Skills for Green Jobs* ⁽¹⁾ från 2010 understryker att varje arbete i framtiden måste bidra till en ständig förbättring av resurseffektiviteten och att utvecklingen av en koldioxid-snål ekonomi kommer att vara mer beroende av att den befintliga kompetensen förbättras och att frågor som rör hållbar utveckling integreras i redan befintliga kunskapsområden än av att specialiserad kompetens på miljöområdet främjas,
4. utbildning för hållbar utveckling sedd ur ett livslångt lärandeperspektiv är väsentlig för att uppnå ett hållbart samhälle och därför är önskvärd på alla nivåer inom formell utbildning och i icke-formellt och informellt lärande,

UNDERSTRYKER ATT:

1. utbildning för hållbar utveckling på ett väsentligt sätt kan bidra till genomförandet av både EU:s strategi för hållbar utveckling och den nya Europa 2020-strategin,
2. den viktigaste uppgiften för utbildning för hållbar utveckling är att utrusta enskilda personer och grupper med den kunskap, de färdigheter och den inställning de behöver för att göra medvetna val som syftar till att uppnå och bevara en värld som både de själva och framtida generationer anser vara lämpad att leva och arbeta i; utbildningsanstalter, lokal-samhällen, det civila samhället och arbetsgivare är alla huvudaktörer när det gäller att utveckla och främja sådan kompetens,
3. utbildning för hållbar utveckling har i grunden att göra med vårt sätt att betrakta vår komplicerade värld och vårt uppförande; den främjar värderingar, principer och vanor som hjälper människor att effektivt och med tillförsikt gripa sig an nuvarande och nya utmaningar; den får därför konsekvenser för utbildning på alla nivåer som kan sträcka sig längre än till att bara ta med hållbar utveckling som ytterligare ett ämne i läroplanen,
4. hållbarhet kan spela en viktig roll i nationella strategier för ett livslångt lärande och användas som ett verktyg för att förbättra kvaliteten på alla utbildningsnivåer,

ANSER ATT:

1. utbildning är oundgänglig för att åstadkomma ett mer hållbart Europa och en mer hållbar värld; utbildning för hållbar utveckling bör betraktas som väsentlig i processen livslångt lärande och, där så är lämpligt, integreras i alla nivåer och aspekter av utbildning för att öka medborgarnas kapacitet att klara av överhängande oförutsedda problem och finna långsiktiga lösningar på dessa i många olika situationer under hela livet,
2. den hållbara utvecklingens tre grundpelare – ekonomi, sociala aspekter och miljö – bör behandlas på ett väl avvägt och integrerat sätt,

3. utbildning för hållbar utveckling i många medlemsstater redan ingår i utbildning inom miljö, globala frågor, hälsa, fred, medborgarskap, mänskliga rättigheter, konsumentfrågor, finansiella frågor och utveckling och utgör en inkörsport för att integrera hållbar utveckling i livslångt lärande,
4. att det är mycket viktigt att öka allmänhetens medvetenhet och kunskap om utbildning för hållbar utveckling,
5. utbildningen för hållbar utveckling bör grunda sig på ett värdebaserat och tvärvetenskapligt lärande som främjar systemtänkande och systemlärande och som utvecklar nya kunskaper, färdigheter och inställningar; den bör framhäva kreativt tänkande, innovation och ett långsiktigt perspektiv, särskilt vårt ansvar gentemot framtida generationer; utbildning för hållbar utveckling är inte ett fristående ämne utan snarare en rad underliggande principer och värderingar såsom likställighet, rättvisa, tolerans, tillräcklighet och ansvar ⁽²⁾, som ska förmedlas på bredare front; utbildning för hållbar utveckling kan också spela en roll för att utveckla den kompetens som krävs för att öka anställbarheten; eftersom färdigheter inom hållbar utveckling bäst uppnås genom personlig erfarenhet bör lärprocessen så långt det är möjligt inriktas på lärande, åtgärder och motivation för alla,
6. med tanke på dess komplexa och omfattande natur kan utbildning för hållbar utveckling särskilt fungera som ett medel för att utveckla övergripande nyckelkompetenser hos inlärarna [...],
7. när utbildningen för hållbar utveckling genomförs bör den särskilt anpassas till varje enskild utbildningsnivå med beaktande av det särskilda sammanhanget; förskolorna kan börja med att främja grundläggande värderingar, attityder och kunskap hos barn, vilket sedan kan tjäna som grund för ytterligare lärande om hållbarhet; på grundskolenivå kan utbildningen inriktas på medvetandegörande och utveckling av nyckelkompetenser och anpassas efter ett visst sammanhang och kommande lärostadier; inom program för yrkesutbildning och högre utbildning bör utbildningen för hållbar utveckling förstärkas och inriktas på att utveckla mer specifika färdigheter och sådan kompetens som behövs inom olika yrken samt på frågor som ansvarsfullt beslutsfattande hos enskilda individer och samhällen samt företagets sociala ansvar,
8. lärarutbildning och fortbildning bör tillmätas stor betydelse när det gäller att ge perspektiv åt utbildningen för hållbar utveckling och bestämma hur denna konkret ska tillämpas inom skolor, yrkesutbildning och högre utbildningsanstalter; beroende på vad de normalt undervisar i kommer lärare och utbildare på alla utbildningsnivåer att ställas inför olika specifika pedagogiska utmaningar när de undervisar i ett övergripande ämne som utbildning för hållbar utveckling och det krävs därför att de får adekvat utbildning,

⁽¹⁾ Cedefop: *Skills for Green Jobs*, Luxemburg, Europeiska unionens publikationsbyrå, 2010.

⁽²⁾ Se Bonnedeclarationen, punkt 8 (http://www.esd-world-conference-2009.org/fileadmin/download/ESD2009_BonnDeclaration080409.pdf).

9. framtagande av en samlad strategi för hela skolan när det gäller utbildning för hållbar utveckling kan bidra till att skapa motivation och engagemang hos alla elever och studenter, utveckla deras förmåga till kritiskt tänkande och förbättra deras utbildningsresultat i allmänhet; utbildningsanstalter på alla nivåer bör själva sträva efter att bli hållbara organisationer och fungera som förebilder genom att integrera principerna för hållbar utveckling i teori och praktik, till exempel genom att spara energi och bygga och arbeta med naturliga material, samt utveckla en hållbar upphandlings- och konsumentpolitik; i skolsammanhang kräver detta aktivt deltagande från alla berörda parter: skollärdare, lärare, elever, skolstyrelse, administrativ personal och stödpersonal, föräldrar, lokalsamhälle och företag,

UPPMANAR DÄRFÖR MEDLEMSSTATERNA ATT:

vidta lämpliga åtgärder på relevant ansvarsnivå – lokal, regional eller nationell – för att främja att utbildningen för hållbar utveckling vidareutvecklas, genomförs och integreras i utbildningssystemet på alla nivåer, såväl inom icke-formellt och informellt lärande som formellt lärande; dessa åtgärder omfattar särskilt följande:

a) se till att de politiska, rättsliga, institutionella och operativa ramarna stöder utbildningen för hållbar utveckling och särskilt att

— utbildningen för hållbar utveckling blir ett inslag i de nationella strategier för livslångt lärande som är inriktade på medborgarnas personliga, sociala och yrkesrelaterade utveckling,

— utbildningen för hållbar utveckling om så är lämpligt integreras i läroplanerna,

— tvärvetenskapliga och ämnesövergripande strategier utvecklas och genomförs på alla utbildningsnivåer för att möta de utmaningar som är kopplade till hållbarhet,

— en enda strategi för hela skolan i fråga om utbildning för hållbar utveckling främjas och stöds aktivt, bland annat genom att hinder avlägsnas från de institutioner som använder sina resurser på ett hållbart sätt,

b) utrusta lärare, utbildare, skolpersonal och skollärdare med den medvetenhet, kunskap och kompetens som krävs för att de i sina undervisnings- och ledarstrategier ska kunna främja och inkludera de principer som ligger till grund för utbildningen för hållbar utveckling, särskilt genom att

— öka medvetenheten bland lärare, utbildare och skollärdare på alla utbildningsnivåer om hur viktig utbildningen för hållbar utveckling är och om fördelarna med att använda den som ett särskilt användbart verktyg för att främja övergripande nyckelkompetenser,

— se till att lärare och utbildare är lämpligt rustade för att undervisa i komplicerade frågor med koppling till utbildning för hållbar utveckling genom såväl grundutbildning

som fortbildning och förse dem med lämpliga och uppdaterade verktyg och undervisningsmaterial för utbildningen för hållbar utveckling,

— uppmuntra till tvärvetenskapligt och inomvetenskapligt samarbete mellan lärare vid samma utbildningsanstalt för att främja undervisning och lärande om övergripande frågor som rör utbildningen för hållbar utveckling,

— främja arbete i nätverk, bland annat on-line, bland lärare vid olika utbildningsanstalter för att säkra den fortsatta utvecklingen av och idéutbytet om utbildning för hållbar utveckling,

— främja samarbete med – och ett större deltagande av – föräldrar, det lokala samhället och alla andra berörda aktörer,

UPPMANAR MEDLEMSSTATERNA OCH KOMMISSIONEN ATT INOM SINA RESPEKTIVE BEHÖRIGHETSOMRÅDEN:

stödja utbildning för hållbar utveckling och främja dessa rådslutsatser genom att

i) främja utbildning för hållbar utveckling inom såväl EU:s strategi för hållbar utveckling som Europa 2020-strategin,

ii) främja forskningen och kunskapen om utbildning för hållbar utveckling, särskilt inom områden där erfarenheten är liten eller kunskapsgrunden är svag, t.ex. yrkesutbildning eller högre utbildning,

iii) främja nätverk mellan utbildningsinstitutioner i fråga om utbildning för hållbar utveckling, utnyttja befintliga nätverk optimalt och stärka samarbetet kring utbildning för hållbar utveckling på alla nivåer genom att bygga upp partnerskap, däribland genom att uppmuntra till

— nationellt och gränsöverskridande samarbete mellan skolor,

— partnerskap mellan utbildningsanstalter, företag och icke-statliga organisationer,

— nätverk mellan forskare inom utbildning för hållbar utveckling,

iv) fastställa och registrera bästa praxis i ett kompendium om utbildning för hållbar utveckling på webbplatsen *Knowledge System for Lifelong Learning* (KSLLL) ⁽¹⁾,

v) ta upp frågor som rör utbildning för hållbar utveckling bland prioriteringarna i handlingsprogrammet för livslångt lärande och andra relevanta befintliga och framtida program,

vi) till fullo utnyttja Europaåret för frivilligarbete 2011 i syfte att fokusera på utbildning för hållbar utveckling och partnerskap mellan utbildningsanstalter, företag och icke-statliga organisationer samt stärka synligheten för befintlig god praxis när det gäller volontärverksamhet på detta område,

⁽¹⁾ www.kslll.net

vii) överväga att ta med utbildning för hållbar utveckling bland de prioriterade områdena i nästa omgång av den strategiska ramen för utbildning *Utbildning 2020*,

UPPMANAR KOMMISSIONEN ATT:

bidra till medlemsstaternas ansträngningar att ge stöd åt utbildningen för hållbar utveckling och främja dessa slutsatser från rådet genom att

i) organisera peer learning-verksamhet kring särskilda aspekter på utbildning för hållbar utveckling såsom lärarutbildning, strategier som omfattar hela skolan och partnerskap för utbildning för hållbar utveckling i syfte att utforma en policyhandbok och riktlinjer för utbildningsanstalter och lärare,

ii) stärka samarbetet om utbildning för hållbar utveckling med andra internationella institutioner, särskilt Unesco och FN:s ekonomiska kommission för Europa.
